

europass

KEVAD 2012

CV - reklaam tööandja laual
Eesti piigad loovad moodi
Taanist Shanghaini
Keelepass innustab edasi õppima
Välispraktika annab teadmisi
ja enesekindlust

www.europassikeskus.ee

SIHTASUTUS

Kutsekoda

Oled aktiivne inimene, kes soovib välismaale õppima, tööle, praktikale, vabatahtlikuks või muul moel kogemust omandama minna? Tänu Euroopa Liidu erinevatele algatustele on kõik need võimalused just nüüd kõigile väga hästi kättesaadavaks tehtud – tuleb näidata vaid oma huvi ja pakutavaid võimalusi ära kasutada.

Mida annab väliskogemus Sulle? Välismaale minek võib anda elule sootuks uue suuna. Tutvud uute kultuuride ja keeltega, kohtad uusi inimesi ja avardad oma silmaringi. Usu, väliskogemusega inimeste pilgud on säravamad, nende hoiakud väljendavad teatud sihikindlust, millest siinoliijatel aimugi pole. Väliskogemus annab sulle võimaluse saada rohkem kogemusi, muutuda iseseisvamaks ja ennast paremini tundma õppida.

Selleks, et välismaale minnes saaksid sinu seatud eesmärgi võimalikult hästi täidetud, on vaja, et sinu seni omandatud teadmised ja oskused oleksid ka seal võimalikult hästi arusaadavad. Siin tulevadki appi Europassi 5 dokumenti, mis

on kõik ühtses üle Euroopa kokku lepitud formaadis ja aitavad sinu omandatud oskusi ja teadmisi kirjeldada nii, et need on kõigile üheselt mõisteta-
vad. Europassi dokumendid on abiks ka siis, kui välismaalt tagasi tuled ja siin oma oskustele ja teadmistele vastavat tööd otsid.

Europassi ajakirja eesmärgiks on tutvustada Europassi dokumente lugude ja praktiliste artiklite kaudu, kuid lisaks anda ka natukene laiem pilt väliskogemuse saamise erinevatest võimalustest ja sellest saadavast kasust. Usun, et siit leiab põnevat ja kasulikku lugemist igaüks, kellel on plaanis tulevikus väliskogemuse võrra rikkamaks saada.

Mari-Ann Rebane

Europassi Keskuse juhataja

- LK 4-5 KARJÄÄRIINFO | KARJÄÄRIPLANEERIMINE - SEE ON ENESE ELU JUHTIMINE!
- LK 6-7 VÄLISKOGEMUS | Kuhu poorduda, kui soovid minna välismaale õppima või praktikale?
- LK 8-9 VÄLISMAALE KOOLI | SÄRASILMSED EESTI PIIGAD LOOVAD MOODI TAANIST SHANGHAINI
- LK 10-11 CV | CV - REKLAAM TÕOANDJA LAUAL
- LK 12 KEELEPASS | KEELEPASS INNUSTAB EDASI ÕPPIMA
- LK 13 EUROPASSI KUTSETUNNISTUSE- JA DIPLOMILISA
- LK 14-15 PRAKTIKA VÄLISMAAL | VÄLISPRAKTIKA ANNAB TEADMISI JA ENESEKINDLUST
- LK 16-17 VABATAHTLIKUD | VABATAHTLIKKUS ON VÄÄRTUS
- LK 18 UUED TUULED | EUROPASSI-CV - TÕENAOLISELT KÕIGE POPULAARSEM EUROOPA LIIDU DOKUMENT
- LK 19 SAKSAMAA KOGEMUS | SAKSAMAA KOGEMUS EUROPASSI RAKENDAMISEL
- LK 20 VIIS DOKUMENTI | OSKUSI JA KVALIFIKATSIOONE KIRJELDAVAD DOKUMENDID

Europassi üleeuroopaline portaal uues kuues

Europassi üleeuroopaline portaal (<http://europass.cedefop.europa.eu>) sai uue väljanägemise ning nüüd on sealt võimalik leida informatsiooni Europassi dokumentide kohta kõikides Euroopa Liidu keeltes.

Eri sihtrühmadel on informatsiooni leidmine Euroopas õppimise, töötamise või praktika võimaluste kohta tehtud väga lihtsaks. Oled töötaja, õpilane või üliõpilane, töötaja, õpetaja, koolitaja või kõrgharidustöötaja – kõik just Sind puudutav info on koostatud ühte kohta.

Ametikooli huvilistele loodi veebileht - kutseharidus.ee

Kas teadsid, et ametikoolis antakse tublimatele õpilastele õppetoetust ning elada saab korda tehtud õpilaskodus?

Kas teadsid, et pärast ametikooli lõpetamist saad soovi korral minna edasi kõrgkooli. Paljud rakenduskõrgkoolid eelistavad vastu võtta selliseid noori, kel oma tulevases erialast ettekujutus olemas. Viimastel aastatel on pärast ametikooli lõpetamist õpinguid jätkanud üle 20%.

Kas teadsid, et iga aastaga kasvab nende noorte arv, kes siirduvad ametikooli peale kõrgkooli lõpetamist? Paljud sellised noored mõistavad, et ainult teoreetilistest teadmistest jääb tööturul läbilõõmiseks väheseks ning nad soovivad omandada midagi praktilist ja kasulikku. Selliseid teadmisi ja oskusi saab aga just ametikoolist.

Kas teadsid, et ametikool annab ka head algteadmised tulevikus ettevõtluse alustamiseks? Nõnda saad juba noorena olla iseenda peremees ja miks mitte töötaja teistele?

Soovid leida endale sobivat ametiala ja kooli, kus seda saaks omandada? Vaata lähemalt kutseharidus.ee

Soovid saada nõuandeid eriala valikul ja tööelu alustamiseks?

KÜLASTA TÖÖTUKASSA KARJÄÄRIINFOTUBA

Soovid õppida või töötada Euroopas?

KÜSI NÕU EURES NÕUSTAJALT

Vajad esimest töökogemust?

VABATAHTLIK TÖÖ AITAB TÖÖTURULE

Töötukassa infotelefon: 15501
www.tootukassa.ee

tootukassa
www.eures.ee

Eesti Töötukassa

Tudengitele ja kutsekooliõpilastele avati tööportaali

WorkBook.ee on tudengitele ja kutsekooliõpilastele suunatud tööportaali. Kõikidel aktiivsetel noortel on võimalus leida ettevõtete või eraisikute pakutavaid nii lühi- kui ka pikemaajalisi töid. WorkBook.ee pakub veel ka erialaseid praktiliseid võimalusi.

Karjääriplaneerimine - see on enese elu juhtimine!

Kõik inimesed tegelevad juhtimisega - juhitakse enese elu! Tuleb vaid rooliratas kindlalt kätte haarata ning teha algust oma karjääriplaneerimisega.

Kati Raudsaar
SA Innove

Olenemata autojuhi loa olemasolust, tegelevad kõik inimesed juhtimisega - juhitakse enese elu! Tuleb vaid rooliratas haarata kindlalt kätte ning teha algust oma karjääriplaneerimisega.

Muutuv ühiskond nõuab muutustega kaasaminekut - vastavalt sellele teeme muudatusi ka oma elu planeerides. Karjäär hõlmab eneseteostust, elukutsevalikut, astumist tööellu, koolitusi, pensionile jäämist ning tegevust pensionipõlveski. Sama tähtis, kui on töö, on ka hobid, elustiil, suhted lähedastega ning läbisaamine iseendaga.

Kui varem töötasid inimesed pensionini ühel ametikohal, siis tänapäeval eeldab konkurentsivõimelisena püsimine töötajalt valmisolekut pidevalt õppida ja areneda, seda nimetatakse elukestvaks õppimiseks. Me kõik muutume ja areneme ajas, asume täitma uusi elurolle, läheme kaasa ühiskondlike muutustega ja vastavalt sellele teeme muudatusi ka oma tulevikuplaanides.

Karjääri planeerib kogu pere

Koolilõpetajatel läheneb koolivaliku aeg. See eeldab aga selgust erialavalikus, mis on tähtis otsus, mida ei saa uisapäisa teha. Esmalt on vajalik iseennast tundma õppida - mõelda väärtuste, oskuste, kogemuste, tervise, ümbritseva keskkonna jms peale. Seejärel tuleks tutvuda töömaailma võimalustega - milline valdkond, milline elukutse oleks sobivaim. Kui võimalikud variandid leitud, alles siis tuleks uurida vastavaid õppimisvõimalusi.

Kindlasti mõjutab noorte karjääriotsuste tegemist ka perekond. Vanemate hoiakud ja elustushinnangud peegelduvad kogu pere elustiilis, käitumises, omavahelistes suhetes. Üldjuhul hindavad noored seda, et nad saa-

Rajaleidja karjäärikoht noorte infomesil Teeviit.

Esmalt on vajalik iseennast tundma õppida. Seejärel tuleks tutvuda töömaailma võimalustega ning siis uurida õppimisvõimalusi.

vad oma plaane kodustega arutada. Lapsevanemana tuleb olla abiks noore karjäärivalikutel - lõpliku otsuse peab aga tegema noor ise. Kõrvale tuleb jätta isiklikud eelistused ning ühiskondlikud arvamused ja hoiakud.

Kui noor teeb oma esimesed karjäärivalikud koolis, siis tänapäeva muutuv töömaailm nõuab ka täiskasvanutel pidevat õppimist; oluline osa on siin täiskasvanuharidusel. Sõltuvalt eesmärgist saab rääkida taseme-, tööalases või vabahariduslikust koolitusest. Töötavale inimesele pakuvad kõrgkoolid ning

kutseõppeasutused enesetäiendamiseks mitmeid võimalusi. Lisaks võib ennast täiendada vabahariiduslikes koolituskeskustes üle Eesti. Tänapäeva Eestis võib just enesearendamine pakkuda uusi (töö)väljakutseid ning ideid.

Karjääriinfo

karjääriplaneerimise alustala

Inimeste vajadus nõu ja abi järele karjääriplaneerimisel on erinev. Kõige olulisem on teada objektiivseid ja erapooletuid infoallikaid – korrektne ja hästi leitav info iseendast, õppimis- ja töötamisvõimalustest, ametitest ja tööturu nõudlusest on karjääriotsuste tegemise seisukohalt asendamatu. Näiteks ei saa erialavalik põhineda lihtsalt populaarse nimetuse põhjal, vaid juurde tuleks uurida eriala õppekavas õpetatavate ainete sisu, vastuvõtutingimusi, praktilisi aspekte nagu

ühiselamu, hea transpordiühendus või õpilastegevused.

Ohtralt kõikvõimalikku infot ja abimaterjale, mis karjääriplaneerimist hõlbustab, pakub tervele perele portaal Rajaleidja. Rajaleidjat arendab ja haldab SA Innove karjääri- ja nõustamisteenuste arenduskeskus ning selle haldamist ja arendamist toetab Euroopa Sotsiaalfond.

Noortel on võimalik ennast tundma õppida, lahendades Rajaleidja erinevaid teste ja töölehti. Lisaks saab õpilane ajakohast teavet töömaailma ja õppimisvõimaluste kohta. Noored saavad Rajaleidja kõrgkoolide andmebaasist ning Rajaleidja kaudu leitavast kutseharidus.ee portaalist otsida sobivat kooli erialade kaupa. Tasub teada, et kooli sisseastumisinfo juurde viivad andmebaasides ka otselingid.

Lisaks leiab Rajaleidjast infot riigieksamite aegade, ettevalmistuskursuste, materjalide ning lahtiste uste päevade, sündmuste ja kursuste kohta. Kompaktselt ja ülevaatliselt on esitatud ka välismaal töötamise ja õppimise temaatika.

Täiskasvanud saavad Rajaleidjast infot töömaailma, enesearendamise ning isikliku elu kohta. Näiteks saab sealt lugeda täiendusõppevõimalustest, Eesti tööturu prognoosidest, tööle kandideerimisest (nt vajalik dokumentatsioon, palgainfo), seadustest jpm.

Eraldi nimetamist väärib Rajaleidja ametikirjelduste andmebaas, mis sisaldab u 300 ameti- ja kutsealikirjeldust, mida ilmestavad ka fotod ning videod. Täpsemalt saab lugeda ametite töötingimustest, väljaõppevõimalustest ning nõuetest tervisele, teadmistele, oskustele ja isikuomadustele. Lisaks on seal ka info edasistest karjääri võimalustest ja tuleviku väljavaadetest.

Räägi teadjaga

Peale Rajaleidja portaali on Eestis olemas mitmeid asutusi, kust on võimalik enda karjääriplaneerimisel nõu ja tuge saada. Karjääri nõustajad ja infospetsialistid aitavad plaanide ja otsuste tegemisel ning oma tee leidmisel. Sealhulgas saab tuge iseenda tunDMAõppimisel, samuti infot tööturu vajaduste ning haridustee jätkamise võimaluste kohta.

Kõik 7-26-aastased noored saavad head nõu ja asjatundlikku abi edasiõppimisplaani selgitamiseks igas Eesti maakonnas asuvas Rajaleidja keskusest ehk teavitamis- ja nõustamiskeskusest. Minna võib ükski, koos sõpradega või näiteks hoopis koos ema või isaga. Otsi endale sobiv keskus rajaleidja.ee/ karjaariabi.

Töötukassa maakondlikes osakondades on karjääri nõustamisele võimalik minna töötukassas registreeritud töötutel ning nendel, kes on kätte saanud koondamisteate. Karjääriinfotubadesse võib siseneda iga soovija – seal juhendatakse töö otsimisel, aidatakse koostada kandideerimisdokumente ja valmistuda töövestluseks.

Kõrgkoolide karjäärikeskused pakuvad tuge nii sisseastuvatele, õppivatele tudengitele kui ka vilistlastele. Peamisteks teenusteks on karjääri nõustamine, töötamise juhendamine, töö- ja praktikakohtade vahendamine.

Eelnevates asutustes on teenus tasuta, soovitatav on vaid aeg enne kokku leppida. Lisaks pakuvad karjäärialast nõu ja abi paljud personaliotsingu- ja konsultatsioonifirmad, kuid nende teenus on enamasti tasuline. Sobiva tasuta ja tasulise asutuse leidmiseks vaata: rajaleidja.ee/taiskasvanutekarjaariabi.

TEAN,
kelleks saan!

TEAN,
kus õppida!

TEAN,
mida tahan!

TEAN,
mida teen!

TEAN,
kes olen!

TEAN,
kuhu lähen!

TEST

RAJALEIDJA

Mida arvad elukutsevalikust?

1. Mulle võib võrdselt hästi sobida mitu elukutset?
 - Nõus
 - Ei ole nõus
 - Ei tea
2. Elukutsevalik toimub vaid üks kord elus?
 - Nõus
 - Ei ole nõus
 - Ei tea
3. Pean olema oma erialal üledukas, nii tõestan endale ja teistele, et valik on õige.
 - Nõus
 - Ei ole nõus
 - Ei tea
4. Ka ebaõnnestunud valik võib olla kasulik?
 - Nõus
 - Ei ole nõus
 - Ei tea
5. Hea eriala väärtustab mind teiste silmis?
 - Nõus
 - Ei ole nõus
 - Ei tea
6. Ma võin küll kasutada vanemate, sõprade ja nõustaja abi, kuid otsustan ise?
 - Nõus
 - Ei ole nõus
 - Ei tea

Vastused

1. Oige vastus: Nõus
Kommentaar: Pajud arvavad, et iga inimese jaoks on olemas ainult üks elukutse, mis võimaldab maksimaalselt edu saavutada. Mitmed elukutsed nõuavad inimestel samaste omaduste olemasolu. Seega võib sinu jaoks olla mitu sobivat eriala. milliga tegeledes oled võimaline edu saavutama.

2. Oige vastus: Ei ole nõus
Kommentaar: Elukutsevalik ei ole ühekordne toiming, vaid koosneb pajudest elu jooksul tehtavatest valikutest. Mõned ametid kaovad, teised tekivad juurde. Nii tuleb elukutset uuesti valida veel täiskasvanueaski.

3. Oige vastus: Ei ole nõus
Kommentaar: Iga elukutse esindajate hulgas on erinevate võimete, oskuste ja eesmärkidega inimesi. Ametredelli on pajul astmeid, tipp aga kitsuke. Kõik ei saagi sinna mahtuda. Sul on elus kindlasti teistigi rolle, on ju ametirolli üks pajudest. Ka edu kriteeriumid on erinevad.

4. Oige vastus: Nõus
Kommentaar: Nüüd sa tead, mis sulle ei sobi – oled vähemalt ühe teadmise võrra rikkam ja saanud uusi kogemusi.

5. Oige vastus: Ei ole nõus
Kommentaar: Mitte eriala järgi ei väärtustata sind, vaid töö järgi, mida sa tegeelikult teed.

6. Oige vastus: Nõus
Kommentaar: Oma elu tuleb ise elada!

Soovid minna välismaale kogemusi omandama?

Uuri oma võimalusi: www.väliskogemus.ee

Sa soovid minna välismaale, kuid ei ole veel päris kindel ja tahad saada lisainformatsiooni?

Euroopasse läbi Rajaleidja

rajaleidja.ee/euroopasse

Välismaale minek võib anda elule sootuks uue suuna- tutvud uute kultuuride ja keeltega, kohtad uusi inimesi ja avardad oma silmaringi. Antud lehelt leiad kogu vajaliku info, mida soovid teada välismaale suundumisel ja sealt tagasi naastes- millised on võimalused, kuidas minna, kust saada rahastust, mida enne minekut teha vaja jms.

Sa käid keskkoolis ja soovid ühe aasta veeta vahetusõpilasena mõnes teises riigis?

YFU Eesti pakub:

- 15-18 aastastele õpilastele võimalust minna õppima semestriks või aastaks välismaale (üle 60 erineva riigi)
- võimalust olla vahetuspererkonnaks Eestis mõnele vahetusõpilasele
- võimalust osaleda suveprogrammides üle maailma

Soovid osaleda rahvusvahelistes koostööprojektides või minna välismaale õppima?

SA Archimedes pakub:

- üliõpilastele stipendiume välisriikides õppimiseks
- üliõpilastele õpirände võimalusi Erasmus ja Nordplus kõrgharidusprogrammi raames
- õpetajapraktika võimalust välisriigis
- andragoogika üliõpilastele täiskasvanukoolitaja assistentide praktika võimalust
- kutsekoolides õppivatele õpilastele praktikat välisriigis
- õpilastele Comenius ja Nordplus Juunior programmide raames võimalust osaleda rahvusvahelistes koostööprojektides ja õpirändes

Lisaks:

- saate uurida akrediteeringute andmebaasist, millise hinnangu on rahvusvaheliselt ekspertkomisjonilt saanud see õppekava, millel sina juba õpid või kavatsed õppima asuda
- saate lasta hinnata välisriigis omandatud haridusdokumendi (nt. diplom või tunnistus) või kvalifikatsiooni vastavust Eesti süsteemile ja hankida infot välisriikide haridussüsteemide kohta

Sul on põnevad ideed, mida soovid ellu viia?

Programm Euroopa Noored:

- toetab 13-30-aastaste noorte omaalgatust ja rahvusvahelist koostööd
 - pakub võimalust osaleda Euroopa vabatahtlikus teenistuses - teha 2-12 kuud välisriigis vabatahtlikku tööd ja sealjuures tutvuda selle riigi keele, inimeste ja kultuuriga
- Projektide taotlustähtajad on:

1. veebruar, 1. mai ja 1. oktoober.

Soovid minna välismaale tööle või praktikale?

EURES portaalis (eures.europa.eu; eures.ee) on Sul võimalus:

- tutvuda tööandjate kuulutustega üle Euroopa ja leida endale sobiv töökoht (31 erinevas riigis)
- saada informatsiooni välismaal töötamise ja erinevate tööpakkumiste kohta
- saada infot erinevate riikide tööturu ning elu- ja töötingimuste kohta
- luua oma profiil ja saada e-posti teel teavitusi sobivate tööpakkumiste kohta

Lisaks on kõigil võimalus registreerida aega EURES nõustaja vastuvõtule, kes aitab sul leida vastuseid juba täpsematele küsimustele Kõik EURES teenused on tasuta.

TOO TULEVIK KOJU

Ka sul on võimalus õppida, töötada või olla vabatahtlik välismaal!
Vaata lisa: www.väliskogemus.ee

Sul on plaan minna välismaale kõrgkooli õppima?

Dream Foundation:

- aitab kandideerida erinevatesse kõrgkoolidesse (rohkem kui 35 kõrgkooli), mis pakuvad suurel hulgal erinevaid ingliskeelseid täisprogramme üle maailma
- korraldab inglise keele teste ja välismaal õppimise teemalisi töötubasid
- aitavad sul kontakti saada inimestega, kes on õppinud või õpivad välismaal ning kes annavad Sulle meeleldi nõu erinevates küsimustes
- aitab kandidaate eriala ja kooli valikul
- pakub võimalust teha karjäärifesti - seda juhaks, kui Sa ei ole veel päris kindel, mida õppima soovid minna

Soovid, et välismaale minnes oleksid Su olemasolevad oskused ja teadmised ka seal hästi arusaadavad?

Europassi Keskus aitab 5 üle-Euroopalise dokumendi abil:

- koostada CV (ükskõik millises EL keeles), mis on kõikides riikides aktsepteeritud ja üheselt mõistetav
- panna kirja oma keeleoskus, mida vajad välismaal töötamiseks
- kirjeldada riiklikult tunnustatud kutsetunnistuse omaniku oskusi ja teadmisi
- kirjeldada kõrghariduse saanud inimese oskusi ja teadmisi
- kirjeldada välismaal õppides või praktiliselt olles saadud kogemusi, teadmisi ja oskusi

Sa soovid saada vastust mõnele küsimusele, mis puudutab Euroopat ja sealseid võimalusi?

Eurodesk on Euroopa infovõrgustik, mis on suunatud

- noortele
- noorteorganisatsioonidele
- noortega tegelevatele inimestele

Kõik noori puudutav informatsioon võimaluste kohta Euroopas on koondatud ühte portaali www.noorteportaal.ee/euroopa

Särasilmsed Eesti piigad loovad moodi Taanist Shanghaini

Liina Liiv,

Dream Foundation

Keilit Aedma (20), Annetta Jefimova (19) ja Mari Pärtel (20) on kolm hakkajat Eesti tüdrukut, kes võtsid julged südamed rindu ja otsustasid Dream Foundationi abiga oma haridusteed jätkata Skandinaavia suurimas disaini- ja ärikoolis TEKO. Annetast saab tulevikus ostujuht, Keilitist ja Marist moe ja disaini turundaja või brändija. Seega, võivad olla nemad just need kolm tüdrukut, kes kujundavad tulevikus Eesti moesuundi.

Tüdrukutel on Taanis elades ja õppides juba seljataga üksjagu seikluseid, kuid kõige suurem neist seisab veel ees. Nüüd aga on piigadele väikseks jäänud Skandinaavia moemeka ning vallutamiseks seatakse siht Hiina poole. Nimelt kavatakse Maarjamaa kanged tütred vallutada Shanghai, sest kõik kolm valiti sinna vahetusüliõpilaseks ja praktikale!

Miks te tahtsite välismaale õppima minna?

Keilit: Olin sellest alati unistanud ja kuulutanud kõigile, et minu koht pole Eestis. Vahepeal oli plaan küll kodumaale ikka jääda, aga kuna kodus ühtegi huvipakkuvat eriala ei leidnud, avastasin TEKO ja asi oli otsustatud. Teed on valla, miks mitte siis seda võimalust kasutada!

Annetta: Ausalt öeldes, ei ole ma kunagi õppimisele Eestis mõelnud ning olemasolevate ülikoolide kohta infot kogunud. Olen alati teadnud, et pärast keskkooli naasen välismaale õppima, küsimus oli vaid, mis eriala ja kuhu riiki. Sellise otsuse peamiseks põhjuseks oli suur uudishimu ja kui banaalselt see ka ei kõlaks, siis muidugi ka huvitavad kogemused, mida Eestis õppidas lihtsalt ei oge.

Mari: Mulle oli peamiseks põhjuseks see, et Eestis ei ole võimalik sellist eriala õppida, nagu ma praegu Taanis õpin. Taani valisin esialgu seepärast, et siin on kõrgharidus tasuta. Kuid mida rohkem oma ülikoolist ning Taani õppemeetoditest ja võimalustest teada sain, seda enam hakkas mulle meeldima mõte välismaale õppima minekust.

Miks te valisite just TEKO ülikooli?

Keilit: Täpselt mulle sobiv eriala, parim oma-

TEKO

laadne ülikool Skandinaavias ja loomulikult ka Taani õppemaksuvaba haridussüsteem. Tegelikult TEKO oligi mu ainus valik.

Annetta: TEKOst kuulsin esimest korda 11. klassis. Kauga ma pead ei murdnud, otsustasin hetkega, et see on mu tulevane kool. Kuna mind on alati huvitanud moetööstuse tegelik protsess, samuti olen hea suhtlemisoskusega ning eelnev pikaajaline spordi kogemus on andnud mulle võimsa „always ready to go” omaduse, siis ei tekkinud eriala valikuga raskusi. TEKO oli ainus kool, kuhu ma kandideerisin, ja ostujuhtimine oli ainus eriala, millele panustasin. Läksin oma ainsa valikuga lõpuni välja ning siin ma nüüd olen.

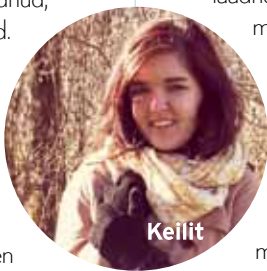
Mari: Valisin TEKO ülikooli eelkõige seetõttu, et sinne õppemeetod on väga praktiline ja sisaldab palju grupitööd. Tundsin Eestis, et mul on sellisest õppeviisist kõvasti vajaka jäänud. Tänapäeva töömaailmas on aga ülitähtis oma

ideede jagamine ja oskus teha koostööd. TEKO õppejõud keskenduvad meis nende külgede arendamisele.

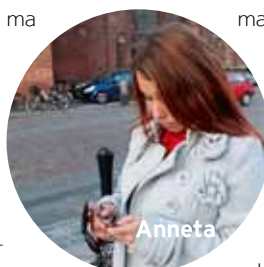
Nimetage igaüks 5 kõige vahvamat avastust TEKO ülikooli kohta.

Keilit: Õppekeskkond on väga äge, õpetajad on nagu sõbrad ja juba esimese paari päevaga saad väga palju uusi sõpru. Lisaks erinevalt Eesti ülikoolidest ei pea me kunagi midagi pähe õppima, sest Taanis populaarsed grupitööd on tõesti väga efektiivsed.

Annetta: Hmm... 5 avastust. Näiteks, ma ei oleks oodanud, et see seltskond siin koolis nii kirju on, rahvusi on tõesti seinast seinä. Märkimisväärne on ka siinsed võimsad hiiglaslikud masinad, mille olemasolust polnud mul varem õrna aimugi. Huvitav fakt on veel see, et TEKO koosneb viiest hoonest ning igal hoonel on erinev tähtsus, nagu näiteks disainimaja, ärimaja, projektimaja jne. Samuti on TEKO-s disaini kalakuga gümnaasium ning väike osa ülikoolist asub ka Aarhuses.

Keilit

Annetta

VÄLISMAALE ÕPPIMA MINEKUKS ON 3 LIHTSAT SAMMU:

- leia sobiv eriala;
- täida online-avaldus;
- soorita keelett.

Lisainfo www.dreamfoundation.eu

Mari: 1 - Viimane väga vahva avastus on valikaine nimega flat screen printing. Selle lühikursuse läbimisega saan litsentsi, tänu millele saan iga kell kasutada TEKO vahendeid, et teha imeägedaid printe ükskõik mis kangale!

2 - Viimase projekti käigus saime ka mehiste tööriistadele (akutrell, mitmesugused saed) käed külge lüüa ja ehitasime ise küllaltki suure näitusealuse.

3 - Väga rahul olen 1. semestril toimunud Teambuildingu projektiga, mille raames sõitsime mõneks päevaks Rønbjergi, kus saime lähedaid asju (nt rappelling) katsetada ja pä-

rast seda veel lõõgastuda nagu kuningakassid sealses spaas.

4 - Hindeid antakse ainult õpilastele tagasiside andmise eesmärgil. Prioriteet ei ole saada parim hinne, tähtis on see, et me õpiks, mida järgmine kord paremini teha. Alati saab paremini!

5 - Maa-alused tunnelid hõlbus-tavad veidi 5 koolihoone vahel liikumist, eriti talvisel ajal!

Kellest või millest tunnete välismaal õppides ja elades kõige rohkem rõõmu?

Keilit: Kindlasti oma heast sõbrannast Anneta, kellega oleme nende paari kuu jooksul väga lähedasteks saanud ja kellega alati pisarateni naerda saab. Ilma temata oleks elu Taanis kindlasti palju igavam.

Anneta: Raske on välja tuua miskit, millest ma kõige rohkem rõõmu tunnen. Eks see kogu teekond on siiani puhas rõõm olnud. Palju tänu võlgnen oma perekonnale, kes on algusest peale mind toetanud, eesotsas minu ema.

Mari: Kõige rohkem rõõmu tunnen välismaal õppides erinevatest ainetest ja ülesannetest koolis. Need pakuvad nii palju vaheldust, et igav siin kohe kindlasti ei hakka.

Kuulsin, et te lähete Hiina, miks te sinna lähete ja mida te seal teete?

Keilit: Veedan Hiinas, Shanghais kolmanda semestri vahetusüliõpilasena ning seal teen ka praktika. Seda rohkem kui suurepärasest võimalust pakkus TEKO ning teadsin kohe, et kui ei lähe, jään ilma millestki väga erilisest.

Anneta: Tõsi, osutasin selle huvitava programmi poolt väljalituks. Augusti alguses lendan Shanghaisse, kus veedan ühe semestri õppides ja tehes praktikat.

Mari: Ma lähen Hiina vahetusõpilaseks ja teen seal kogu kolmanda semestri ning praktika.

Mis on teie ootused Hiina suhtes?

Keilit: Loodan leida hea praktikakoha, külastada võimalikult palju erinevaid Aasia linnu ning õppida tundma maailma suurima linna Shanghai lähedamaid paiku.

Anneta: Ootused on üpris kõrged. Teadagi, et suurim osa tööstusest paikneb Hiinas, seega ostujuhtidele on see riik justkui paradüüs. Üritan omandada seal võimalikult palju teadmisi ja luua uusi kontakte.

Mari: Minu ootused Hiina suhtes on väga kõrged ja olen ka üsna kindel, et ei pea selles pettuma. Esiteks, olen juba ammuselt ajast soovinud näha sealset kultuuri, mis erineb kõvasti sellest, millega meie harjunud oleme. Lähen õppima

Mari

Dong Hua ülikooli, mis on väga hea tasemega ülikool Hiinas ja mille lõpetajad on tööturul kõrgelt nõutud.

Ja pealegi, minek on Shanghaisse, mis on hetke disaini, moe ja äri keskus - ma usun, et see ütleb kõik!

Mida ütleksite kõigile teistele, kes mõtleavad, kas minna välismaale õppima või mitte?

Keilit: Kindlasti minge. Alati on võimalik Eestisse tagasi tulla, aga ma soovitan kindlasti proovida midagi teistsugust ning avastada, mida on muul maailmal pakkuda.

Anneta: Kõigile neile, kes mõtleavad välismaal õppimise peale, soovitan kindlasti seda proovida. Nagu juba mainisin - sa ei koge Eestis seda, mida saaksid kogeda välismaal õppides ja elades. Alati saab ju Eestisse tagasi tulla, seega kaotada ei ole midagi.

Mari: Kui on võimalus minna välismaale õppima, siis soovitan igal juhul selle ära kasutada. Maailm globaliseerub üha enam ja enam ning on tähtis, et inimene avardaks oma silmaringi nii palju kui võimalik ja näeks ka muud maailma peale väikese Eesti. Millal seda veel teha kui mitte siis, kui oled noor!

Mis te arvate, kas plaanite pärast õpinguid Eestisse naasta?

Keilit: Need plaanid on hetkel väga lahtised. Ideid on palju, aga võimalik, et pean mõneks ajaks siiski Eestisse naasma. Siiski, iial ei tea, mida elul mulle pakkuda on.

Anneta: Taanis olles olen õppinud Eestit hindama, kuid siiski lähitulevikus on mul plaanid veidi teised.

Mari: Hetkel plaanin kindlalt tagasi Eestisse tulla, kuid võimalik, et mitte kohe pärast õpinguid. Võib juhtuda nii, et enne kogun veel laia maailmast töökogemusi, et saaksin endaga veel suurema teadmistepagasi tagasi kodumaale tuua.

DREAM FOUNDATION:

- tutvustab noortele õppimisvõimalusi välismaa kõrgkoolides;
- muudab kandideerimisprotsessi lihtsaks ja mugavaks;
- pakub enam kui 3000 õppeprogrammi rohkem kui 60 kõrgkoolis ja 19 riigis üle kogu maailma;
- tegeleb inglise keele testimisega;
- on Cambridge ESOL-i ametlik eksamikeskus Eestis.

CV - reklaam tööandja laual

Mari-Ann Rebane,
Europassi Keskuse juhataja

Me kõik peame ühel eluhetkel koostama oma esimese CV. Millist CV vormi kasutada? Mida sinna kirjutada ja mida mitte? Mida teha, kui ei olegi veel töökogemust? Mida teha, kui on olnud liiga palju erinevaid töökohti või on soov eriala hoopis vahetada? Kuidas koostada oma CV nii, et see paistaks teiste CV-de hulgas silma? - need on küsimused, mida CV koostajad kõige sagedamini küsivad ja millele vastuseid otsitakse. Tunduvalt on suurenenud töäjõu liikuvus riikide vahel ja sellega seoses ka vajadus kandideerida mõnes teises riigis, mille CV koostamise tavad võivad meile tundmatud olla.

Kuna Euroopa Liidu üheks eesmärgiks on edendada ja lihtsustada inimeste liikuvust Euroopa Liidu liikmesriikide vahel, on kõik Euroopa Liidu riigid leppinud kokku ühtses üle-Euroopalis CV vormis, mida kutsutakse Europassi CV-ks. Europassi CV-d on võimalik täita kõikides Euroopa Liidu keeltes. Europassi CV vorm on väga selge, ülevaatlik ja samas paindlik, mis võimaldab erineva taustaga inimestel koostada endale sobiliku CV.

Kui soovitakse kandideerida tööle ükskõik millises Euroopa Liidu liikmesriigis, on kõige olulisem teha oma oskused ja võimed potentsiaalsele tööandjale võimalikult selgelt mõistetavaks. Ehk peaks mõtlema, kuidas koostada endast paarileheküljeline reklaam, mis tulevase tööandja tähelepanu köidaks. CV on esmaseks kontaktiks potentsiaalse tööandjaga ja seega peab suutma äratada tööandja tähelepanu esimese

10-15 sekundi jooksul. See on ainuke võimalus garanteerimaks, et tööandja kutsub ka intervjuule. Enne kui alustada CV koostamist, tuleks mõelda järgmistele olulistele punktidele:

- Oskused ja teadmised peavad olema selgelt ja loogiliselt välja toodud nii, et oskused paistaksid silma. Pöörata tähelepanu detailidele: õigekiri, kirjavahemärgid jne. Kasulik on lasta CV alati veel kellelgi üle lugeda.

- CV peab olema ülevaatlik. CV ei tohiks üldiselt olla pikem kui 2 lehekülge. Erandiks võivad olla juhtivate kohtadele kandideerimiseks koostatud CV-d.

- Töökogemuse puudumisel panustada oskuste kirjeldamisele, mis on omandatud näiteks praktika, kooliürituste organiseerimise, suvelaagrite/malevate, vabatahtliku tegevuse, noorteprojektides osalemise või lühiajaliste tööde käigus. Oluline on oskus ennast analüüsida ja kõige olulisem välja tuua.

- Koostada igaks kandideerimiseks eraldi CV, mis toob välja just selleks tööks vajalikud oskused ja kogemused. Ärge saatke oma CV-d kunagi masspostitusena. Panna kirja just see töökogemus, mis on aidanud kaasa just selleks tööks vajalike oskuste ja teadmiste omandamisele. Kui on soov eriala vahetada, proovida kirjeldada eelkõige oskusi, mis tulevad uuel erialal kasuks - pole mõtet kõiki eelnevaid töökohti üles loetleda.

- CV-s ei tohi kindlasti valetada. See tuleb nii võina millalgi välja ja võib tekitada väga piinliku olukorra.

- CV-le ei pea lisama fotot, kui seda töökuulutuses ei ole eraldi nõutud. Kui siiski otsustada foto lisada, peab see olema ametlik ja soliidne. Samuti ei ole CV-s kohustust märkida oma vanust, perekonnaseisu, sugu ja rahvust.

Europassi Curriculum Vitae

Isikuandmed

Eesnimi / Perekonnanimi	Kat
Address(id)	Önne
Telefon(id)	+372
E-post(id)	tamm
Sünniaeg	09/10
Sugu	Naine

Soovitav töökoht / kutseala

Töökogemus

Ajavahemik	01/200
Amet või töökoht	Müügi
Põhitegevused ja peamised tööülesanded	-potentsiaal -hinnapoliitika -leping
Tööandja nimi ja aadress	AS Ma Pihlaka
Ettevõtte tüüp või tegevusvaldkond	Toiduka
Ajavahemik	08/2003
Amet või töökoht	Sekretär
Põhitegevused ja peamised tööülesanded	-kliendite -arvete -toodete -kirjavahetuse -pearaar
Tööandja nimi ja aadress	OÜ Pats Keskväli
Ettevõtte tüüp või tegevusvaldkond	Ehitus- ja
Ajavahemik	07/2002
Amet või töökoht	Noortekeskuse
Põhitegevused ja peamised tööülesanded	-noorte vabatahtlik -õrituste korraldamine -inglise keele juhataja
Tööandja nimi ja aadress	Maison de la Culture Rue de B...

Koosta oma Europassi CV siin: www.europassikeskus.ee

SOTSIAALSED OSKUSED

Näitavad, kuidas inimene elab ja töötab koos teiste inimestega, kuidas suhtleb erinevatel ametikohtadel töötavate inimestega, olukordades, kus suhtlemine ja meeskonnatöö on tähtsad ja olukordades, kus töötatakse mitmekultuurilises keskkonnas jne.

NÄIDE: Väga hea kohanemisevõime mitmekultuurilises keskkonnas - olen osalenud mitmes rahvusvahelises välisprojekti, kus suhtlesin eri kultuuridest pärit inimestega. Projekti kohtumised toimusid erinevates riikides ning ma sain seal Eesti esindamisega väga hästi hakkama.

ORGANISATOORSED OSKUSED

Organisatoorsed oskused näitavad inimeste, projektide ja eelarvete koordineerimise

rimis- ja haldusoskust tööl, vabatahtliku tööd tehes ning kodus jne.

NÄIDE: Hindan tugevaks oma liidriomadusi ja eestvedamisoskust, sest olen väga tihti olnud koolis korraldatud ürituste korraldusmeeskonnas ning juhtinud kuni 10-liikmelise meeskonna tööd. Kogutud tagasiside põhjal võin öelda, et kõik üritused on väga hästi õnnestunud.

TEHNILISED OSKUSED

Tehnilised oskused näitavad, kuidas inimene saab hakkama erioskusi nõudvate seadmetega, masinatega jne, milline oskus tal on konkreetsetes valdkonnas.

NÄIDE: Mul on suur huvi elektroonika vastu. Olen koos oma isaga, kes töötab antud valdkonnas, kokku pannud ja parandanud mitmeid elektroonilisi seadmeid.

ARVUTIOSKUS

Arvutioskused osutavad tekstitöötlusele ja muudele rakendustele, andmebaasi otsingule, interneti tundmisele, kõrgtasemeliste oskustele (programmeerimine jne).

NÄIDE: Hea Microsoft Office programmide (Word, Excel ja PowerPoint) valdamine - olen kõik oma koolitööd teinud arvutiga, lisaks olen nende ettekandmisel kasutanud alati PowerPoint programmi.

KUNSTIOSKUS

Kunstioskused näitavad, kui loominguiline inimene on. Siia alla võib panna nii muusikaga; kirjutamisega; joonistamisega, disainimisega jms. seotud oskused.

NÄIDE: Mind huvitab väga mood ning ma disainin ja õmblen pea kõik oma riided ise.

Soovitus personalijuhilt

Rahvusvahelise IT-ettevõtte Webmedia personalijuht Kairi Pauskar soovib CV-s kirjeldada oma tugevusi ja põhjendada, miks soovitakse just selles rollis töötada.

•• **Rahvusvahelistes ettevõtetes on konkurents üldjuhul suurem ning valikuid tuleb teha suurema hulga CV-de hulgast. Millised on teie esimesed valikukriteeriumid, kui selekteerite esimesed sobivad CV-d?**

IT-sektoris on endiselt suur puudus tugevate spetsialistide järgi. Meil ei ole tavaliselt luksust, et ühele positsioonile kandideeriks suur hulk pikaajalise kogemusega spetsialiste. Noorte inimeste puhul kasutame tehnilist katseülesannet, et aru saada inimese motivatsioonist, õppimisvõimest ja tehnilisest võimekusest. Kogemustega spetsialistide puhul alustame tavaliselt vestlusest (kuna neid ei ole väga palju).

•• **Oskate võrrelda eestlastest kandideerijaid teiste riikide kodanikega - kas hakkab silma midagi - positiivset või negatiivset -, millele võiksid eestlased oma CV koostamisel rohkem tähelepanu pöörata?**

Eestlaste CV-d on enamasti usaldusväärsemad ja tagasihoidlikumad ning ba-

seeruvad lihtsalt tõestatavatel faktidel. Teiste riikide kodanike puhul tuleb sagedamini ette enda n-ö müümist emotsioonide alusel ja ka liialdamist, subjektiivse hinnangu andmist.

•• **Millised on kõige tüüpilisemad vead, mille peale CV kohe kõrvale heidetakse ja pikemalt ei peatuta - kas loeb ainult haridus ja töökogemus või ka vormiline külg jne?**

Tihti on CV ja kaaskiri koostatud n-ö universaalselt ja ühesugune kandideerimisavaldus saadetakse paljudele erinevatele tööandjatele ja ametikohtadele, arvestamata konkreetseid nõudeid ja eripärasid. Puudub kindel fookus ja piirdatakse haridus- ja tööalaste faktidega. CV-s ei kirjeldata oma tugevusi, ei täpsustata, miks soovitakse just sellises rollis töötada ja mis neid huvitab jne. Kindlasti jätab parema mulje keeleliselt korrektne ja vormiliselt ühtne CV. Vältida võiks ka naljakaid fotosid ja e-posti aadresse (kandideerimisel võiks kasutada eesnimi + perenimi e-posti aadressi).

Keelepass innustab edasi õppima

Europassi keelepass on võimalus oma keeleoskuse taset ise hinnata ning analüüsida, millises valdkonnas oleks vaja rohkem pingutada.

Kaire Talviste

Estlaste huvi võõrkeelte õppimise vastu on jätkuvalt suur: viimasel kolmel aastal on Tallinna keeltekooli õppijate arv olud stabiilselt 1200 inimest. Õppurite arv on viimase kümne aasta jooksul veidi langenud, ent selle paneb keeltekooli direktor Anne Tomingas selle arvele, et igal aastal tuleb juurde ka paar uut keeleõpet pakkuvat firmat.

Tominga sõnul on kasvanud huvi tööalase ja erialase keeleoskuse vastu. „Oma pika kogemuse baasilt võin kinnitada, et kui inimene jääb kimpu suhtlusel muukeelsete kolleegide ja partneritega, on tihtipeale vaja-ka siiski elementaarsest keeleoskusest, mitte erialaterminitest,“ arvab ta. Täiskasvanutel on töö kõrvalt võõrkeele korralikuks omandamiseks aga vähe aega. 1988. aastast täiskasvanute inglise keele õpetajana töötanud Tominga sõnul kulub keele omandamiseks vähemalt 3–4 aastat ja umbes 600 keeletundi järjepidevat õppimist.

Keelepass

Välismaale õppima või tööle kandideerides on oluline oma keeleoskust adekvaatselt hinnata. Eri valdkondades (mõistmine, rääkimine, kirjutamine) võib keeleoskus olla väga kõikuv. Et enda oskustest, aga ka puudujääkidest ülevaadet saada, võib neid analüüsida Europassi keelepassis ja lähtuvalt sellest suunata oma edasist õppeprotsessi.

Ka keeltekool on kursuste süsteemi (I–VI) ja eksamite hindend viinud vastavusse Euroopa Keelekaardi tähtede süsteemiga (A1–C2). Millist keeleoskust mingi „täht“ nõuab,

NÄIDE KEELEKASUTUSEST

- Nt. A1 (algne keelekasutus) – saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatil või kataloogides.

Anne Tomingas

on üldskaalana ära näidatud nii keeltekooli kodulehel kui ka koolimaja stendidel.

Lähtuda saab kolmest keeleoskustasemest: algeline (ingl *Basic User*) – A, iseseisev (ingl *Independent User*) – B; vaba keelekasutus (ingl *Proficient User*) – C. Need kolm taset jagunevad omakorda kaheks kitsamaks: A1, A2; B1, B2; C1, C2.

Enesehindamisel tuleb oma keeleoskust analüüsida kolmes valdkonnas: mõistmine (jaguneb omakorda lugemiseks ja kuulamiseks), rääkimine (suuline esitus ja suhtlus) ning kirjutamine.

„Selle skaala võlu on ühtlasi tema puudujääk – üldisus ja abstraktsus,“ tõdeb Tomingas.

NÄIDE KEELEKASUTUSEST

- Nt. C2 (vaba keelekasutus) – saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.

Tema meelet on kõigil keeletasemetel tegelikult üks sisu: inimene peab suutma end võõrkeeles arusaadavaks teha (suuliselt ja/või kirjalikult) ning võõrkeelsest ümbrusest või suhtlusest aru saama.

Eri keeletasemete vahe on selles, kui lihtsat või keerulist võõrkeelset suhtlust inimene valdab. Tomingas tõstatab küsimused: kui lihtne on „lihtne tekst“ või „lihtne infovahetus“? Kui ladus peab olema „ladus vestlus“? Kuhu mahuvad ära inimese ekstraversus või introvertsus?

„Selge see, et mida keerukam ja hõlmamatum on süsteem, seda lihtsustatum saab olla seda hõlmav kirjeldus,“ arvab ta samas.

Tööandjale, kellel on võõrkeeleoskusega tööliste palkamine olulise tähtsusega, soovib ta lisaks keelepassi kiikamisele oskusi ka ise kontrollida. Ja kui ise ei oska, tasub kaasaata keeletespialist.

EUROPASSI KEELEPASS

- Europassi keelepass on üks osa Euroopa Nõukogu väljatöötatud Euroopa keelemapist.
- Keelepassi saab kirja panna eri võõrkeelte testide tulemused, samuti näited selle kohta, kus ja kuidas on keeleoskust täiendatud.
- Enne tuleks läbi lugeda eri keeleoskustasemete kirjeldused ja hinnata nende põhjal enda keeleoskust kuueastmelisel skaalal.

EUROPASSI KUTSETUNNISTUSE LISA

Tee oma oskused ja teadmised ka teistele mõistetavaks

Kutsetunnistuse lisa lihtsustab eri riikide kutsekvalifikatsioonide mõistmist, võrdlemist ning vastastikust tunnustamist.

Kutsetunnistuse lisa on ühtse struktuuriga dokument, kus on kirjas:

- kutsenimetused ja -tase
- omandatud kutseoskused
- võimalikud ametikohad ja/või töövaldkonnad
- info kutsetunnistuse väljastamise õigusliku aluse kohta
- kutseoskuste hindamise alused ja täendamise vormid

Mis kasu on kutsetunnistuse lisast Sulle?

- See näitab, et Sinu kutsetunnistus on riiklikult tunnustatud dokument
- Sinu kutsetunnistus on paremini mõistetav ja võrreldav ka teistes riikides
- Sinu omandatud ja hinnatud kutseoskused on objektiivselt ja arusaadavalt kirjeldatud
- Sul on parem ligipääs tööturule või õpinguteks nii Eestis kui ka teistes riikides
- See soodustab Sinu tööalast konkurentsivõimet
- Kes neid väljastab?

Kutsetunnistuse lisad on üleval Kutsekoja koduleheküljel www.kutsekoda.ee ja Sa saad selle ise kas eesti või inglise keeles printida. Kutsetunnistuse lisa kehtib vaid koos sama kutsenimetust kandva kutsetunnistusega.

EUROPASSI DIPLOMILISA (DIPLOMA SUPPLEMENT)

Diplomilisa lihtsustab eri riikide kõrghariduse kvalifikatsioonide mõistmist, võrdlemist ning vastastikust tunnustamist.

Diplomilisa on ühtlustatud struktuuriga dokument, mis väljastatakse kõrgkooli õpingute lõpul koos diplomiga. Eesti kõrgkoolid väljastavad ingliskeelset diplomilisa kõigile kõrgkooli lõpetajatele, kes on õppinud uue õppekava alusel (nn 3+2 süsteemis) alates 1. jaanuarist 2004. a. Paljud kõrgkoolid väljastavad diplomilisa ka kõrgkooli varem lõpetanutele.

Millist infot diplomilisa sisaldab?

Diplomilisa sisaldab informatsiooni õpingute ja saadud kvalifikatsiooni olemuse, taseme, konteksti, sisu ja staatuse kohta. Diplomilisa sisaldab põhjalikku Eesti haridussüsteemi kirjeldust, mis on eriti oluline juhul, kui soovitakse õpinguid jätkata mõnes teises Euroopa riigis. Samuti on diplomilisas kirjas dokumendi omaniku õigused õpingute jätkamiseks või tööturule sisenemiseks koduriigis.

Mis kasu saad Sina diplomilisast?

- Sinu diplom on paremini mõistetav ja võrreldav ka teistes riikides
- Sinu akadeemiline karjäär ja selle jooksul omandatud kompetentsid on arusaadavalt ja objektiivselt kirjeldatud
- Sul on parem ligipääs tööturule või õpingutele teises riigis
- See soodustab Sinu tööalast konkurentsivõimet

Välispraktika annab teadmisi ja enesekindlust

Leonardo da Vinci programmi abiga on Räpina Aianduskooli õpilased käinud Euroopas erialasel praktikal juba 12 aastat.

FOTOD: ERAKOGU

Signe Kalberg

„Sain Rootsi praktikalt kaasa julgust ja enesekindlust: näiteks varem ma ei teadnud, et võin inglise keeles suheldes toime tulla,“ rääkis aianduse eriala teise kursuse õpilane Maarika Kõrve, kes oli mullu mais-juunis neljänädalasel praktikal Rootsis, Stiernhööksi gümnaasiumis.

Tegemist on kutsekooliga, mis asub imekaunis järveäärses kohas Rättvikis. Kooli juurde kuulub oma väike puukool, kus paljundatakse nii viljapuid kui ka marjapõõsaid, samuti mitmesuguseid dekoratiivtaimi. Kasvuhoonete juures on haritav maa ning rajamisel puuviljaaed, samuti on olemas näidisaiad. Kasvuhoones kasvatatakse müügiks ka kurki ja tomateid.

Kõrvele meeldis, et puutus praktika käigus kokku erinevate tegevustega. Viis päeva nädalas olid tööpäevad, nädalavahetused olid praktikantide jaoks aga täiesti vabad. Praktika oli Maarika meelest huvitav, kuna ta õppis juurde uusi taimi ning nende sorte. Samuti sai mitmetel istutusmasinatel töötamise kogemuse.

„Õppisin natuke tundma ka Rootsi kultuuri ja mõningal määral ka keelt. Sain praktiseerida inglise keelt,“ loetles Maarika saadud kogemusi. Ta jäi väga rahule nii elutingimuste kui ka sealsete õpilaste ja õpetajate suhtumisega eestlasest praktikanti.

Räpinas maastikuehitust juurde õppiv Jõgeva linnaaednik Taivo Paeveer pääses välispraktikale Inglismaale. Välispraktika huvitas teda seetõttu, et õppida erinevaid töövõtteid ja töökultuuri ning saada Inglismaale, maailma ühte juhtivasse aiandusriiki.

Mullu septembris toimunud praktika inglise kanalis asuval saarel Isle of Wight olevas kuninganna Victoria kodus, mida haldas English Heritage, kestis kolm nädalat. Praktika hõlmas kõiki aednikule omaseid töid – tuli

Stina Kivistik jõudis enne Räpina Aianduskooli lõpetamist käia mullu mais-juunis praktikal Prantsusmaal.

rohida lillepeenraid, lõigata peenarde ning muru servasid, pügada hekki, kujundada spaleerõunapuid, niita muru, potistada pistikuid, lõigata roniroose jne. Taivo tunnistas, et iseenesest olid need tööd tema kui professionaalse aedniku jaoks tuttavad, kuid alati on midagi õppida ja uusi nippe omandada. „Pealegi on aianduse kantsis Inglismaal sel-

liseid tööriistu kasutusel, mida me ei teagi, kuid millela on pea võimatu luua ja korras hoida ilusat inglispärast aeda. Minu jaoks oli iga uus päev kui võimalus midagi uut õppida, oli selleks siis inglaste töökorraldus, ohutus- tehnika, töövõtted,“ ütles Taivo.

Samuti maastikuehitajaks õppinud Stina Kivistik jõudis enne kooli lõpetamist käia mullu mais-juunis praktikal Prantsusmaal. Ta tunnistas, et välismaale praktikale kandideerides olid tal eelkõige mõttes uued väljakutsed ja soov saada elus vaheldust. Praktikale sai ta Prantsusmaa väikelinna Machecoul'i, kaks nädalat oli Stina linnahaljastusega tegelevas ettevõttes Communauté de communes de la Région de Machecoul ja kaks nädalat erafirmas MCB Renaud, mis tegeles valdavalt eraaedade rajamise ja hooldamisega.

„Nende nädalate märksõnad on viipekeel, kuivus ja tolm, sõbralikud inimesed, raske töö ja väga palju uusi kogemusi,“ mee-

Viis päeva nädalas olid tööpäevad, nädalavahetused olid praktikantide jaoks aga täiesti vabad.

nutas Stina. Viipekeele vältimiseks käis ta küll eelnevalt prantsuse keele kursustel, aga sellest oli kasu ainult elementaarsete viisakusväljendite osas. Esialgu häiris Stinat, et kõik oli kaootiline, planeerimata, kellaaegadest ei peetud kinni ning kõigega oli aega oodata. Mõne nädalaga sai selgeks, et see on kohalike inimeste loomuses ja sellest olenemata saavad kõik asjad õigeaks ajaks tehtud.

Praktika näitas, et mitmed kasutatud töövõtted on Eesti kliimasse sobimatud. Taimi ei kastetud istutamise eelselt, istutamise ajal ega ka pärast istutamist. Taimi ei olnud kompleks mulda kinni vajutada. Sellest olenemata läks enamik taimi kasvama.

Kommentaar

Tuuli Tubin

Räpina Aianduskooli projektijuht

Leonardo da Vinci programmi projektide abiga on Räpina Aianduskooli õpilased käinud üle Euroopa oma erialaseid oskusi proovile panemas juba 12 aastat. Praktikale pääsevad ikka parimad õpilased – konkurss on aastate ja erialade (floristika, maastikuehitus, aiandus on peamised erialad) lõikes erinev, kuid üldiselt on kõige tihedam konkurss meie kõige populaarsemal erialal ehk maastikuehituses (4–5 kandidaati praktikakohale).

Praktika-aeg kestab kolmest kuni viie nädalani. Eelistatavad sihtkohad on Inglismaa (Osborne House – kuninganna Victoria suveresidents Wighti saarel), kuhu laekus viimasel korral kahele praktikakohale üle kahekümne sooviva avalduse. Järgnevad Prantsusmaa – meie partnerkool Nantes'i lähedal ja Austria (kool Viini lähedal). Uue partnerina saime tänavu liita projekti ka Šveitsi, kuhu laekus peale Inglismaa ka kõige rohkem taotlusi. Kuid ka Holland, Saksamaa ja Rootsi on populaarsed. Järgmisel aastal loodame partnerite ringi tagasi tuua ka Norra. Siis oleks õpilastele praktika sihtriike kokku üheksa.

Õpilasvahetus on meil mitme kooliga ka kahepoolne – Saksamaalt, Prantsusmaalt ja Soomest käivad õpilased Leonardo projektide abiga meie juures praktikal. Samuti on Leonardo õpirände raames käinud ka meie õpetajad paarinädalastel praktikatel. Sellistel erialadel, nagu maastikuehitus, aiandus ja floristika, tuleb olla vägagi kursis uusimate trendidega nii aiakujunduses, lilleseades kui ka uute tehnoloogiatega.

Jõgeva linnaaednik Taivo Paeveer praktikal Suurbritannia kuninganna Victoria kodus Isle of Wighti saarel

Leonardo välispraktika - kogemus paljudele

Merike Sanglepp

Leonardo da Vinci programmi spetsialist
Hariduskoostöö keskus, SA Archimedes

Leonardo da Vinci programm on pakunud kutsehariduse ja -koolituse edendamiseks mitmesuguseid rahvusvahelise koostöö võimalusi Euroopas 17 aastat. Eestis alustas programm tegutsemist 1997. aastal ja nüüdseks on Leonardo välispraktika kogemuse saanud juba ligi 3500 inimest, neist veidi üle 2500 kutsekoolide õpilased.

Rõõm on tõdeda, et nende aastate jooksul on Leonardo õpirändes osalenud enamik Eesti kutseõppeasutusi. Osas koolides on Leonardo õpirände hoogsamalt käima saanud kui teistes. Sageli on see siis juba kooli arengukavasse prioriteetse tegevusena sisse kirjutatud ja eduka projektitööga ka ellu viidud. Seni on tublimad välispraktika korraldajad olnud Räpina Aianduskool, Kuressaare Ametikool ja Rakvere Ametikool, samal ajal huvi ja tahtmine pakutavat kutseharidust väliskogemusega vääristada on tõusnud pea kõikides koolides. Kui programmi algusaastatel oli 10–15 osalejat projektis juba märkimisväärne saavutus, siis

nüüd küünib ülemine piir juba üle 200.

Eelistatud sihtriigid on seni olnud Soome ja Saksamaa, toitlustusvaldkonnas vaadatakse enam Itaalia ja Hispaania poole, et kohapeal nende maade köökide eripära tundma õppima. Kaugematest sihtpunktidest on meie praktikandid jõudnud näiteks Malta saarele, järjest tõuseb huvi programmis suhteliselt uue riigi Türgi vastu. Enamik toimuvatest kutsekooli õpilaste välispraktikatest on 3–5 nädala pikkused.

Leonardo da Vinci programmi praktikameetme teine haru on töötavate või tööd teha soovivate/otsivate isikute (sealhulgas koolilõpetajate) õpirände toetamine. Taotlevate asutuste ring on siin olnud väga lai alates suurtest ettevõtetest kuni väikeste MTÜdeni. Heade näidetena võiks nimetada Eesti Kunstiakadeemia usinust oma lõpetanutele tee sillutamisel töömaailma või SALO Baltic International OÜ tänuväärset tegevust Ida-Virumaa mittepõhirahvusest töötutele välispraktika korraldamisel. Töötajate praktika eelistatavaks pikkuseks on 6–9 nädalat.

Enamat infot Leonardo praktikate kohta ja vahetuid muljeid praktikantidelt endilt luugege meie kodulehelt www.archimedes.ee/leonardo

Vabatahtlikkus on väärtus

Miks otsustab üks koolinoor hakata vabatahtlikuks ja mida see talle annab? Oma loo räägivad kaks YFU Eesti vabatahtlikku - Silver Joa ja Alice Kääramees.

Vilve Torn

Silveri lugu

Silver Joa õpib Tallinna tehnikagümnaasiumi XI klassis. Kui noormees poleks pärast X klassi Ameerikasse vahetusõpilaseks läinud, istuks ta praegu koos endiste klassikaaslastega ninapidi õpikus ja teeks gümnaasiumi lõpueksameid. Silveri sõnul pole ühe õppeaasta vahelejätmise küll asi, mida kahetseda, sest vahetusõpilase omandatud kogemused teevad selle kuhjaga tasa. Ameerikasse jõudis Silver YFU Eesti kaudu. „Osalesin aastaid tagasi YFU koolipresentatsioonil ja tundsin juba toona tahtmist vahetusõpilaseks minna. Siis mõtlesin isekeskis, et ei saa nagunii raha kokku, ja jätsin asja sinnapaika. Aasta hiljem olin Taevaskoja laagris ja kuulsin, et üks sõber läks vahetusõpilaseks, siis teine. Siis tundsiingi, et võtan selle tee ikka ise ka ette,” meenutab Silver.

Eelisriikideks olid USA, Austraalia ja Kanada. Silveri sõnul saavad sihtkoha lõplikul valikul määravaks senised kogemused riigiga, kuigi suurt rolli mängib ka programmi kogumaksumus. Ameerika puhul tuli viisa ise muretseda. Samuti tuleb endal leida igapäevane taskuraha. Seega sõltubki vahetusõpilaseks minemine suuresti pere toetusest ja võimalustest, kuid Silveril oli õnne. Lähikondlased aitasid kuuekohalise summa kokku saada ja nii oligi poisil ühel hetkel Ameerikas. Kohale jõudes elas Silver paar kuud tõelises kultuurišokis. „Sealsed inimesed ei pelga silmsidet ja suhtlemist. Mina olin tulnud riigist, kus vanalinnas kõndivad inimesed vaevu teineteise poole vaatavad.” Ju oli see ka üks põhjus, miks Silver esimeses vahetusperes ei kohanenud. Kui ta teise perre

jõudis, loksusid aga asjad paika ja Silver muutus enda sõnul tasapisi ameeriklaseks.

YFU kaudu vahetusõpilaseks minnes ongi suurim eelis see, et organisatsioon pakub pidevat tuge ja aitab asju muuta või ümber korraldada. USA õppesüsteemiga jäi Silver aga igati rahule. Ameerikas suhtlevad õpilased ja õpetajad omavahel ning sealsed õppeprogrammid on lihtsamaks tehtud. Samuti saab ise tundide järjekorda valida. Eestis peab õpilane palju rohkem ise vaeva nägema ja loovust on kahjuks tundides vähem. Küsimusele, kas ta tagasi vaadates midagi oma vahetusõpilaseks minemises ka teisiti teeks, vastab Silver, et võib-olla riigi suhtes kaaluks ta nüüd ka teisi võimalusi, kuid vahetusaastat ei kahetse ta üldse.

Tagasi Eestis

Eestisse jõudes tundis Silver vajadust oma vahetusaasta kogemusi kellegagi jagada. Ühtlasi teadis ta, et saab oma näite varal teistele vahetusõpilaseks minejatele abiks olla. Silver ütleb, et kuigi varem ei tundnud ta erilist soovi end YFU vabatahtlike ridadesse kirja panna, jäi ta organisatsiooniga siiski ühel või teisel moel seotuks. Nii ta siis tegeles ja toimetas YFU juures, kui korraga avastas, et ongi vabatahtlik. Vabatahtlikkuse olemine tähendab Silveri sõnul seda, et teha tuleb koike. Kui vaja, siis aitab vabatahtlik Kevade tänaval asuvas YFU kontoril paberitööga või kirjutab näiteks arvukaid jõulukaarte. Kui vaja, siis osaletakse infotundides, valimispäevadel ja messidel. Kui vaja, käiakse koolides organisatsioonist ja vahetusõpilaste programmidest rääkimas. „Osa inimestest pöördubki oma küsimustega otse minu poole, sest ma saan nõu anda oma kogemuse põhjal.”

Silveri sõnul tuntakse organisatsiooni ja

Silver Joa vahetusõpilaseks Ameerikas

programmide vastu huvi küll, kuid see teabevajadus võiks olla palju suurem. Ja seda just täiskasvanute seas, kes hakkavad oma lapsi vahetusõpilaseks saatma. On üsna loomulik, et lapsevanem mängib oma peas läbi kõikvõimalikud stsenaariumid teemal: mis siis, kui... Just sellistel puhkudel tasubki YFU vabatahtlike poole pöörduda, sest väga paljud noored on teatud olukordades ise olnud ning oskavad nõustada ja aidata.

Tulevikuplaanidest rääkides on Silver praegu oma valikutes üsna veendunud. Pärast XII klassi lõpetamist soovib ta YFU internina aastaks välismaale minna ja alles pärast seda ülikooliõpingutega jätkata. Sisuliselt tähendab see samasugust tööd, mida ta praegugi vabatahtlikuna teeb, aga võõrsil. Vabatahtlikkuse peamine võlu seisnebki Silveri sõnul selles,

USA koolides suhtlevad õpilased ja õpetajad omavahel rohkem kui Eestis.

FOTOD: ERAKOGU

Alice (vasakult) koos vahetusperega Reini jõe ääres puhkusel ja matkamas

et tegeleda saab hoopis teistsuguste asjadega, kui igapäevaelu pakub. Samuti annab lisaväärtust väga vahva seltskond.

Alice'i lugu

Alice Kääramees õpib Tallinna saksa gümnaasiumi lõpuklassis. Intervjuu tegemise ajal olid tüdrukul parajasti käsil riigeksamid. Kui nüüd kõik hästi läheb ja saatus tahab, leiab Alice end sügisel Tartu ülikoolist füsioteraapia erialalt.

Alice ütleb, et X klassi alguses ei teadnud tema rahvusvahelisest õpilasvahetusest veel mitte midagi. „Õde kutsus mind messile Teeviit ja seal kohtasin ma esimest korda YFU vabatahtlikke. Nad olid nii toredad ja abivalmis, et ma hakkasin vaikselt vahetusaasta peale mõtlema – ent vahepeal jäi asi soiku. Kui YFU noored tulid meie kooli võimalustest ja valikutest rääkima, teadsin ma kohe, et see on nüüd kindel märk,“ meenutab Alice oma elumuutuse algust.

Saksamaale ei plaaninud Alice üldse vahetusõpilaseks minna, sest kirgliku suusatajana kiikas ta ikka Austria, Šveitsi ja Norra poole, kuid läks teisiti. Kuna vahetusaasta on kallid ja tüdruku perel polnud võimalik kogu vajaminevat summat katta, taotles Alice stipendiumit.

Saksamaal ärgitatakse õpilasi esinema ja see aitab keelt märksa paremini omandada.

„Üks spetsiaalne fond – Stiftung EVZ – aitab rahastada Nõukogude okupatsiooni all kannatanud riike ja nende stipendiumi peamine eesmärk on, et Ida-Euroopa riikide koolinoored saaks võimaluse saksa keelt õppida ja Saksamaal vahetusaastat veeta.“ Alice kirjutas valmis nõutud essee natsionaalsotsialismist ja koonduslaagritest, ootas kuu aega vastust ning sai rõõmusõnumi: fond eraldas talle stipendiumi suuruses 3195 eurot. Ülejäänud summa panid kokku tüdruku ema ja vanaema. Nii pakkiski Alice kohvrid ja leidis end uue õppeaasta alguses Lääne-Saksamaalt Nordrhein-Westfalenist. Uus pere võttis Eestimaalt tulnud lakkspäise piiga omaks ja seetõttu kohanes ta võõrsil üsna kenasti. Kuna stipendium sisaldas ka igakuist taskuraha, pani Alice selle kõrvale ja sai sel moel osa ka igatsetud suusapuhkusest

mägedes, kuhu vahetuspere ta kaasa kutsus.

Saksamaa õppesüsteemist rääkides ütleb Alice, et erinevalt Eestist tehakse seal väga palju grupitöid. Samuti ärgitatakse õpilasi esinema ja see aitab keelt märksa paremini omandada kui kuiv reeglite ja sõnade pähe tuupimine. Üks on kindel – selle ühe aastaga arenes tüdruk enda sõnul kohutavalt palju ja sai suhu väga puhta saksa keele.

Tagasi Eestis

Eestisse jõudes tuli tüdrukul esmalt sinise eluga kohanema hakata. „See on üsna tavaline, et kui noor on aasta võõrsil teises peres elanud, igatseb ta Eestisse jõudes oma vahetuvanemaid ja sealset elukorraldust. Selles pole midagi imelikku ja halba,“ räägib Alice. Kui kodused ei oska sind ise aidata või sulle vajalikul määral tuge pakkuda, siis tasub kindlasti YFU vabatahtlikelt abi otsida – neil on vastavad kogemused ja teadmised. Alice ütleb, et kuigi vahetusaastalt tagasi tulles ei kohusta keegi sind YFU vabatahtlikuks hakkama, teevad paljud seda siiski. Praegu on Alice kogenud vabatahtlikuna organisatsioonid edasi liikunud ja tegutseb messide koordinaatorina. Veel jõuab tüdruk nüüd ise stipendiumiintervjuudel osaleda, Eestisse tulevatele vahetusõpilastele peresid leida, YFU Eesti 20. sünnipäeva korralduskomitees kaasa lüüa ja tugiisikuks olla. Kuna võõrsilt Eestisse tulnud koolinoorel võib olla väga palju muresid, aitabki särasilmne tüdruk tal Eestisse integreeruda – kui vaja, selgitab eestlaste kombestikku, kui vaja, mõtestab lahti eestlaste käitumist. Ja kui vaja, võtab koos hoolealusega ette mõne ekskursiooni.

Alice ei salgagi, et nii mõnedki on temalt hämmeldunult küsinud, miks ta omi vabu õhtuid ja nädalavahetusi kõige selle alla kinni paneb, pealegi selle eest tasu saamata. Tüdruk ütleb, et kõrvaltvaatajatel ongi seda võib-olla raske mõista, kuid väga palju on olnud siiski maailmavaatest ja sellest, et organisatsiooni koondunud noored on kõik suhteliselt sarnased.

Sel suvel võtab Alice osa YES-i seminarist Berliinis, kuhu koguneb 450 noort. Eraldi töötoad toimuvad Euroopast tagasi tulnud vahetusõpilastele, kelle kodumaa asub samuti Euroopas. Alice teeb sel seminaril aga ise viipekeele *workshop*i. „Olen viipekeelega üles kasvanud, sest mu ema ei kuule ja õde on vaegkuulja.“

Alice ütleb, et tema tulevikuplaanidesse mahub YFU kindlasti. Kui usin piiga ülikooli sisse saab, ei jagu tal paraku enam aega messide organiseerimiseks, kuid Tartu kontorist saab ta ikka abiks käia. Samuti on Alice veendunud, et ühel heal päeval hakkab ta ise mõne koolinoore vahetuspereks.

Europassi-CV - tõenäoliselt kõige populaarsem Euroopa Liidu dokument

Kaire Talviste

Europa Komisjoni tõlgina alustanud **Pedro Chaves** juhib möödunud aastast Europassi projekti. Tema ülesandeks on majandada Europassi võrgustikku kõigis 32 riigis, kus see on kasutusel. Alljärgnevalt selgitab ta, kuidas Europass aitab majandusraskuste ajal leida uut tööd.

Mida Europass endast kujutab?

Europass loodi 2005 aastal ja see on kasulik ning vajalik selleks, kui inimene soovib õppida või töötada mõnes välisriigis. Tegu on viiest dokumendist koosneva ülevaatega inimese oskuste ja teadmiste kohta.

Europassi CV ja keelepassi osa saab koostada inimene ise. Kutsetunnistuse ja diplomilisa annavad välja pädevad asutused. Näiteks kui oled käinud ülikoolis, siis ülikool väljastab selle kohta tunnistuse.

Viies dokument hõlmab endas õpirände kogemused ehk annab kokkuvõtte võõrsil õppimise või töötamise eesmärgil veedetud ajast. Selle täidab võõrustaja.

Kui populaarne on Europass?

Mingis osas on see muutunud väga populaarseks, ent kõik viis dokumenti pole samavõrra kasutusel. Kõige populaarsem on Europassi CV, mida seitse aastat pärast loomist kasutab enam kui 15 miljonit inimest. See on ilmselt kõige populaarsem Euroopa Liidu dokument läbi aegade.

Keelepasi ja õpirände tunnistus pole nii populaarsed. Kvalifikatsioonidokumendid on rohkem tuntud ja kasutusel ülikoolides, akadeemilistes ringkondades ning kutseõppe korraldajate seas.

Millised on Europassi ees ootavad muudatused?

Meie eesmärk on, et Europass koondaks kogu inimese kvalifikatsiooni tõendava info. Tulemas on mõned täiendused. Esiteks loome me oskuste passi (*Skills Passport*), mis on dokumentide portfoolio aitamaks inimestel dokumenteerida ja pakkuda lisatõestusma-

Pedro Chaves

terjali oma isiklike oskuste kohta. See pole eraldi dokument, see lisatakse CV-le.

Ühelt poolt on siis CV, mis on ülevaade töö- ja haridusalasest kvalifikatsioonist, isiksuslikest omadustest jne. Sellele lisanduks oskuste pass, kus on kirjas lisainformatsioon. Mõte on selles, et potentsiaalne tööandja saaks võimalikult hea ülevaate sinu võimetest ning teadmistest.

Uue dokumendina lisandub Europassi kogemuse tunnistus (*Europass Experience*), kus

saab registreerida mitteformaalse õppimise käigus omandatud teadmised ja oskused. Näiteks töötad tudengina suvel restoranis ja õpid pitsat tegema ning pitsaahjuga ümber käima. Tööandja vaatab sinu kirjepandud uued teadmised ja oskused üle ja kinnitab enda allkirjaga, et oled need tõesti omandanud.

See dokument on väga oluline, sest paljud eurooplased saavad uusi teadmisi just mitteformaalses vormis. See on võimalus neile oma oskusi tõendada. Samuti on palju neid, kes teevad vabatahtliku tööd ja on seeläbi olulise kompetentsiga. See dokument võimaldab kõiki neid oskusi kirjeldada. Selle dokumendi järelle on vajadus, sest praegu raiskame paljude Euroopa kodanike potentsiaali.

Lisaks tahaksime luua ka ICT-dokumendi, mis kirjeldaks inimese teadmisi informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiast. See pole suunatud spetsialistidele, vaid tavalistele inimestele nende omandatud oskuste kirjeldamiseks. Need muudatused on meil kavas aastateks 2012-2013.

Millised on Europassi ees ootavad väljakutsed?

Europassi idee on suurendada mobiilsust ja praegu on see ka üks abinõu kriisist väljatulemiseks. Inimestel on selle abil lihtsam tööd leida, sest Europass annab selge ja lihtsasti mõistetava ülevaate inimese kvalifikatsioonist. Majanduskriisi ajal on mobiilsus veel eriti oluline.

Meie suurim väljakutse on vastata inimeste vajadustele. Meie eesmärgiks pole luua uus veebikülg või euroliidu instrument. Me tahame, et see oleks praktiline abivahend, mida igapäevaselt kasutatakse. Tahame kõikide dokumentide kasutajate hulka suurendada.

Tänavu anname hinnangu senisele tööle. Uurime, kuidas on dokumente siiani kasutatud ja kui on vaja midagi muuta, siis teeme seda. Oluline on kuulata, mida inimesed vajavad, et kohandada Europassi inimeste vajadustele vastavaks.

Ma tean, et töötust on palju ja Europass on vaid väike piisk selles suures jões, ent siiski on see võimalus leida tööd - see on inimestele kasulik abivahend.

Saksamaa kogemus Europassi rakendamisel

Saksamaal on Europassi raamistik koos kõigi viie dokumendiga hästi kasutusse läinud. Nüüdseks on koostatud üle 600 000 Europassi CV ning väljastatud 105 000 Europassi õpirände tunnistust.

Uta-M. Behnisch

Analüüsid näitavad, et Europassi dokumentide kasutamise aktiivsus sõltub suuresti sellest, kuhu poole liigub majandus – nii ka Saksamaal. Saksamaa Europassi Keskus loodi 2007. aastal ning Europassi CV võeti kohe väga aktiivselt kasutusse. 2008. aastal, kui majandus hakkas allamäge minema, koostas Saksamaal Europassi CV juba ligi 100 000 inimest.

Europassi CV kõrval on hästi kasutusse läinud ka Europassi õpirände tunnistus, mis dokumenteerib välismaal praktilist või õppimise käimise ajal saadud teadmised ja oskused. Juba 2005. aasta oktoobrist on Europassi õpirände tunnistust võimalik taotleda elektroonilise infosüsteemi kaudu ning nüüdseks on väljastatud peaaegu 105 000 tunnistust.

Europassi diplomilisa saab Saksamaal taotleda kõrgkoolidest nii inglise kui ka saksa keeles. Järjest enam nõuavad ettevõtete personalitöötajad kandideerijalt diplomilisa, kuna see annab neile kiire ülevaate omandatud kõrgkooliharidusest. See on ka üks põhjus, miks bakalaureuse- ja magistriõppe lõpetanutele üha enam diplomilisasid väljastatakse.

Europassi kutsetunnistuse lisa saab tellida duaalsüsteemis õpetatud ametite puhul saksa, inglise ja ka prantsuse keeles. Stationsaarse kutseõppe jaoks kutsetunnistuse lisasid veel tehtud ei ole, kuid see on lähiaastatel kindlasti plaanis.

Kasutajate tagasiside

Europassi üksikute dokumentide kohta ei ole meil inimeste tagasiside kohta statistilisi andmeid. Messidel, elektronposti, telefoni teel, üritustel silmast silma kohtumistel, samuti infobörside kontaktide teel saame teada nii mõndagi, eelkõige Europassi CV kohta. Need kohtumised annavad tavaliselt positiivse pildi. Eelkõige oma ala spetsialistid ja oskustöölised hindavad Europassi CV-d ja õpirände tunnistust nüüdseks juba hästi juurdunud kõnekate vahenditena.

Europassi õpirände tunnistuse kasutamise

Europassi Saksamaa meeskond vasakult paremale: Mario Bürgel; Isabel Götte, Uta-Maria Behnisch, Stefanie Herrmann

kohta tehtud uuring näitab, et eriti nooremad kandideerijad lisavad Europassi õpirände tunnistuse oma CV juurde. Põhjuseks on see, et neil on vähe ametialaseid kogemusi ja seega vähem dokumente, mida nad saaksid lisada oma kandideerimismappi.

Juba neli aastat on riiklik Europassi keskus esindatud oma boksiga messil „Zukunft Personal“, mis toimub igal aasta sügisel Kölnis. Selle nelja aasta jooksul oleme märganud selget muutust: järjest enam tunnevad ettevõtete personalitöötajad Europassi, sest üha rohkem puutuvad nad kandideerimisprotsessi ajal sellega kokku. Hinnatakse ühtse struktuuriga saavutatud läbipaistvust, eelkõige välismaiste kandideerijate puhul.

Tulevikueesmärgid

Järgmise elukestva õppe programmiperioodil, mis algab 2014. aastal, teeb ka Europass läbi uuenduskuuri. Europassi püütakse veelgi tugevamalt siduda koolituspoliitiliste eesmärkide ja nende rakendusmeetmetega. Kui Europassi õpirände tunnistust rakendatakse praegusel ajal elukestva õppe puhul juba üle 80% ulatuses, siis integreerimine intensiivistab seda veelgi ning sellel on mõjud teistele sihtrühmadele ja meetmetele.

Üks oluline arendusprojekt on Europassi kogemuse tunnistuse (*Europass Experience*) juurutamine. Sellega dokumenteeritakse oskused,

teadmised ja kompetentsid, mis omandatakse kodumaal või välismaal viibides. Sealjuures peab see dokument kajastama mitteformaalselt ja informaalet õpitud teadmisi ja oskusi.

Europassi CV, samuti vähem kvalifitseeritud noorukitele mõeldud variandi edasi arendamist ja parandamist, säilitades samal ajal atraktiivsusse kõrgemalt kvalifitseeritutele, juhib Euroopa Komisjon ning eeldatavalt viiakse see ellu veel 2012. aastal.

Kokkuvõtvalt ootab Europassi dokumente ees palju positiivseid muudatusi ning ees seisavad põnevad ajad.

RIIKLIK EUROPASSI KESKUS SAKSAMAAAL

- Osa Föderalse Kutsehariduse Instituudi (BIBB) juures asuvast Euroopa riiklikust agenduurist.
- **BIBB tegeleb lisaks:**
- Leonardo Da Vinci ja Grundtvig programmide;
- kutseharidusjuhtide ja otsustajate EL-i õppelähetuste koordineerimise ning
- Euroopa kutsehariduse arvestuspunktid süsteemi (ECVET) rakendamise.

Lisainformatsioon:

www.europass-info.de
(tõlgitud ka inglise keelde).

Viis dokumenti, mis võimaldavad sul selgesti kirjeldada oma oskusi ja kvalifikatsioone ning teha need Euroopas üheselt mõistetavaiks

Mis on Europass?

Europass on Euroopa Komisjoni algatus, mille eesmärgiks on suurendada Euroopa Liidus kodanike liikuvust õppe ja töö eesmärkidel. Eesti Europassi Keskus tegutseb alates 2005. aasta maist SA Kutsekoda allüksusena. Keskuse peamisteks ülesanneteks on Europassi dokumentide tutvustamine eri sihtrühmadele, sellekohase infosüsteemi haldamine ning koostöö info- ja nõustamisvõrgustikega.

Europassi kaubamärgi alla kuulub 5 dokumenti (ühtne formaat kõikides Euroopa Liidu riikides). Kõik Europassi dokumentide kasutamisest huvitatud võivad siseneda Europassi portaali ning täita internetis juhendmaterjalide ja näidete abil **Europassi CV** ja **Europassi keelepassi**.

Europassi CV on lihtne elektrooniline CV vorm, mis aitab inimestel oma erinevaid oskusi esile tõsta, erilist tä-

helepanu on pööratud võtmeoskuste sõnastamisele: sotsiaalsed, organisatoorsed, tehnilised, arvuti- ja/või kunstioskused.

Keelepassi võimaldab sul lihtsal moel, kuid samal ajal täpselt ja konkreetselt kirjeldada oma võõrkeeleoskust. Sa võid kirja panna eri võõrkeele testide tulemused ja näited selle kohta, kus ja kuidas on keeleoskust omandatud ja täiendatud.

Ülejäänud kolme Europassi dokumenti väljastavad pädevad asutused:

Õpirände tunnistus – sinna on kirja pandud kõik oskused ja/või saavutused, mis on omandanud mingis teises Euroopa riigis vahetusõpilasena või praktika raames.

Diplomilisa väljastatakse kõrgkoolide lõpetajatele koos kraadi või diplomiga ja selle oluliseks osaks on lisaks omandatud oskuste ja teadmiste kirjeldusele ka kohaliku haridussüsteemi kirjeldus. Magistriseme lõpetajad saavad selle automaatselt koos lõpudiplomiga. Bakalaureusetaseme

lõpetajatele väljastatakse see vaid soovi korral.

Kutsetunnistuse lisa kirjeldab, millised on kutsetunnistuse omaniku kutseoskused, mille alusel tunnistus on väljastatud ja millistel töökohtadel on kutsetunnistuse omanikul võimalik töötada. Seda on võimalik printida nii eesti kui ka inglise keeles ja seeläbi on kutsetunnistus ametlikult tunnustatud ka teistes Euroopa liidu riikides.

Ei ole tähtis, et sul oleks korraga olemas kõik Europassi dokumendid!

Kust saada täiendavat teavet Europassi kohta?

Eestis Europassi Keskus asub SA Kutsekoda juures.

Mustamäe tee 16

10617 Tallinn

E-post: info@europassikeskus.ee

Tel: 679 1716

www.europassikeskus.ee

Europassi CV

- ühtne CV formaat, mis on kasutuses kõikides Euroopa Liidu riikides
- erinevad näited aitavad sul oma CV-d paremini koostada
- võimalus kirja panna ka vabal ajal, suvevaheajal või kooli ühis-tegevustest õpitu ja kogetu

Kutsuge meid oma klassile rääkima, kuidas koostada CV nii, et see teiste seast välja paistaks!
Võtke meiega ühendust tel: 679 1716 või info@europassikeskus.ee

Tutvu hea CV põhitõdedega ja koosta oma isiklik CV siin:
www.europassikeskus.ee/europassi-cv

